

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Comunicación gráfica en Arquitectura	Código	630G02053	
Titulación	Grao en Estudos de Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Quinto	Optativa	4.5
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Expresión Gráfica Arquitectónica			
Coordinación	Pernas Alonso, María Ines	Correo electrónico	ines.alonso@udc.es	
Profesorado	Fernandez-Gago Longueira, Paula Fraga Lopez, Francisco Javier Mantiñan Campos, Carlos Pernas Alonso, María Ines	Correo electrónico	paula.fernandez-gago@udc.es javier.fraga@udc.es carlos.mantinan@udc.es ines.alonso@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Poñer en coñecemento do alumnado os contidos teóricos sobre os procesos de comunicación gráfica, representación, ideación, deseño, fotografía, medios audiovisuais, señalética e infografía necesarios para o desenvolvemento práctico do programa docente plantexado.			
Plan de continxencia	<p>En virtud de las medidas de adaptación prevista en el documento de Instrucciones del 1 de julio de 2021 de la Secretaría General de Universidades, se prevén dos posibles escenarios de aplicación de la presente guía docente: ESCENARIO DE NORMALIDAD ADAPTADA: Situación según el grado de presencialidad estimado como normal en el tiempo anterior a la pandemia. ESCENARIO ALTERNATIVO ÚNICO: El previsto para situaciones temporales limitadas por restricciones locales originadas por brotes de enfermedades epidémicas o cierres en la localidad en la que el centro docente está ubicado. Se descarta contemplar un escenario de confinamiento en el programa de la asignatura. Así mismo de acuerdo a las recomendaciones del documento citado se prevé: La adaptación progresiva a las nuevas circunstancias, especialmente en el primer cuatrimestre. El aforo recomendable se establece en el 50% en los espacios con asientos fijos, dejando siempre un espacio vacío intermedio. En caso de mobiliario no fijo se respetará una distancia mínima de 1,2 m entre los distintos puestos. En los subgrupos muy numerosos se establecerán un número máximo de asistentes por aula, en función de las características espaciales, de la ventilación y de las posibilidades técnicas. Se emplearán aulas espejo o docencia telemática simultánea, evitando concentraciones muy elevadas de estudiantes. Con todo ello y en caso de entrar en el escenario alternativo único se realizarán las siguientes adaptaciones de la presente guía docente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. MODIFICACIONES EN LOS CONTENIDOS No se realizarán cambios en los contenidos 2. METODOLOGÍAS Mientras dure el escenario de normalidad adaptada, las metodologías previstas para las prácticas de clase y exámenes se ajustan a la docencia presencial y telemática: Las sesiones magistrales se realizarán en clase, con aulas espejo a través de TEAMS y con apoyo de Moodle / El trabajo tutelado se realizará en clase o a través de TEAMS y Campus virtual. Todas las pruebas objetivas de control, incluida la final se realizarán en clase o a través de TEAMS y/o Campus virtual. 3. MECANISMOS DE ATENCIÓN PERSONALIZADA AL ALUMNADO 1) Correo electrónico. Se empleará para solicitud de tutorías o encuentros virtuales para seguimiento del trabajo propuesto. 2) Moodle/Teams Se empleará según la necesidad del alumno de disponer de los materiales facilitados, para la entrega de trabajos o para el empleo de foros temáticos. 4. MODIFICACIONES EN LA EVALUACIÓN Se mantiene lo indicado en la guía docente, pues el paso a la modalidad semi presencial no debe implicar cambios en los procedimientos ni en la manera de evaluación. Observaciones de evaluación: 1) Se mantienen expresamente todas las indicadas en la guía docente 2) De existir casos especiales, como aquellos alumnos que por cualquier circunstancia no tengan acceso a recursos informáticos para poder asistir a las clases on-line y entregar los trabajos, se estudiarán de manera individualizada. 5. MODIFICACIONES DE LA BIBLIOGRAFÍA O WEBGRAFÍA Non se realizarán cambios pues el alumnado ya dispondrá de todos los materiales esenciales de trabajo para la asignatura de manera digitalizada en Moodle.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Aptitude para aplicar os procedementos gráficos á representación de espazos e obxectos (T)
A2	Aptitude para concibir e representar os atributos visuais dos obxectos e dominar a proporción e as técnicas do debuxo, incluídas as informáticas. (T)
A64	Coñecemento avanzado de aspectos específicos da materia de Expresión Gráfica Arquitectónica no contemplados expresamente na Orde EDU/2075/2010
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita atoparse a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B7	Coñecer o papel das belas artes como factor que pode influír na calidade da concepción arquitectónica
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	A1	B1	C1
Coñecemento e aplicación dos procedementos de deseño para resolver proxectos gráficos e aplicacións arquitectónicas.	A2	B2	C3
	A64	B3	C4
		B4	C5
		B5	C6
		B7	C7
			C8
Coñecemento da organización estética e expresiva das artes visuais como punto de partida para a percepción estética do entorno.		B1	C1
		B2	C4
		B3	C5
		B5	C6
		B7	C7
		C8	

Emprego dos elementos do vocabulario visual para a súa formalización gráfica nun soporte axeitado.	A2	B1 B2 B3 B4 B5 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Emprego das técnicas fotográficas como ferramenta visual na exposición de proxectos gráficos e arquitectónicos.		B1 B2 B3 B4 B5 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Saber aplicar as ferramentas informáticas axeitadas a cada proxecto gráfico.		B1 B2 B3 B4 B5	C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
I. COMUNICACIÓN VISUAL	Comunicación visual na actualidade As artes visuais. O vocabulario visual Técnicas de presentación na actualidade
II. IMAXE CORPORATIVA. DESEÑO DE PROGRAMAS	Imaxe corporativa na arquitectura Grafismo ambiental
III. TEORÍA E PRÁCTICA DA SINALÉTICA	O linguaxe sinalético A cor sinalética

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2	9.5	0	9.5
Traballos tutelados	A1 A64 B7	16	59.5	75.5
Análise de fontes documentais	B1 B3 B4 B5 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	0	20.5	20.5
Proba obxectiva	B2	0	1	1
Presentación oral	B4	4	0	4
Actividades iniciais	B2	1	0	1
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Os contidos teóricos impartiránse utilizando a estratexia educativa denominada "flipped classroom". Esta extratexia inverte o entorno tradicional do ensino enviando previamente os/as estudantes os contidos teóricos da clase a través da plataforma Moodle. O comenzo sa sesión presencial, as posibles dúbidas sobre os mesmos poden ser consultadas e esclarecidas polos/as profesores/as. Despois os/as alumnos/as realizarán unha proba para confirmar que todo ha sido comprendido de forma correcta.
Traballos tutelados	Practica cuatrimestral que se expón a principio do cuatrimestre e desagregase en varios apartados, cada un dos cales constitúe un bloque de aplicación dos contidos impartidos nas sesións maxistrais. Esta práctica realízase en grupo, polo que supón un traballo colaborativo e de toma de decisións compartidas. Contémplase o seguimento en forma de tutoría individualizada/grupal do traballo do alumno dentro do traballo tutorado, tanto no seu desenvolvemento presencial como non presencial
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Proba obxectiva	Proba teórico/práctica utilizada para a avaliación da aprendizaxe, co trazo distintivo da posibilidade de determinar se o alumno alcanzou o nivel esperado de aprendizaxe. Constituirá un instrumento de medida, articulado rigorosamente, que permita avaliar capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes e actitudes. A Proba obxectiva tipo test pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír con un só tipo dalgunha destas preguntas.
Presentación oral	Ao final do cuatrimestre, cada grupo debe facer unha exposición oral da práctica xeral realizada, presentando cada un dos apartados e participando todos os integrantes, durante un tempo fixado previamente.
Actividades iniciais	Exposición inicial dos obxectivos que se queren alcanzar ao longo do semestre vinculados co programa formativo da materia. Exposición das metodoloxías a empregar, criterios de avaliación e proposta de traballos a desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	A atención concíbese como momentos presenciais de traballo do alumno co profesor en forma de tutorías en grupos moi reducidos e en tutorías individualizadas que se realizarán nas horas establecidas para ese efecto no calendario de tutorías xerais do profesor.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A64 B7	Realízase durante todo o cuatrimestre nos horarios facilitados ao alumnado e cunha periodicidade tal que permita o seguimento e corrección da práctica exposta.	60
Proba obxectiva	B2	É unha proba teórico/práctica y/o tests que se utilizan para a avaliación da aprendizaxe individual do alumnado.	30
Presentación oral	B4	É unha presentación pública por parte do estudantado (grupo de traballo) do Traballo Tutelado realizado durante o cuatrimestre.	10

Observacións avaliación

Será obrigatoria nun 80% a asistencia ás aulas presenciais (teóricas/obradoiros), dito porcentaxe reflicte as posibles situacións sobrevidas que poidan xurdir ao alumnado. A asistencia será computada a través da realización en tempo e formadas probas referidas aos contidos teóricos e ás correccións programadas.

O alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica, estará exento de dita obriga. Sen embargo, o alumnado deberá cumprir con o relativo á entrega de traballos. Deberá acordar previamente, co profesorado, a data da nova entrega.

Para superar a materia, en calquera das dúas oportunidades oficiais do curso, é requisito imprescindible ter feito o traballo plantexado con o nivel mínimo establecido e coa axeitada tutela do profesorado. En caso contrario o alumnado terá unha cualificación de non presentado.

A tutela dos traballos plantexados, será efectiva tan só si o profesorado ten certeza de que o desenvolvemento do traballo durante o tempo presencial ou a través de tutorías, concorda co resultado do traballo feito en tempo non presencial.

En consecuencia, deberase cumprir o seguinte:

1.- O alumnado cualificado con NON PRESENTADO na primeira oportunidade, está obrigado a entregar todos os traballos propostos para ser avaliado na segunda oportunidade.

2.- O alumnado que tan só se presente na segunda oportunidade de xullo, está obrigado á entrega de todos os traballos propostos durante o cuadrimestre e especialmente cumprir coa tutela de ditos traballos.

3.- O alumnado que deba presentarse na segunda oportunidade e non teña o mínimo esixido de tutelas, deberá presentar un novo traballo proposto polo profesorado. Este traballo entregarase o día do exame da segunda oportunidade. A cualificación de este traballo formará parte da nota final referida ao traballo tutelado.

4.- A falta de asistencia ás aulas teóricas ou aos obradoiros, nun porcentaxe menor do 80%, suporá unha cualificación de NON PRESENTADO.

Dada a importancia que para esta materia supón a atención personalizada, é obrigatorio realizar tutorías por parte do alumnado. A non realización das tutorías fixadas (mínimo 1 hora) suporá unha cualificación de NON PRESENTADO.

"Adaptarase a docencia ao alumnado de programas de mobilidade, coas condicións pedagóxicas e traballos tutelados especiais, así como as probas de avaliación".

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Knobler, Nathan (1970). El diálogo visual. Introducción a la apreciación del arte. . Aguilar - Satué, Enric (1977). El diseño gráfico en España. Historia de una forma comunicativa nueva. Alianza Editorial - Cohen, David (2012). A visual language : [elements of design] / David Cohen & Scott Anderson. London: Herbert Press - Meggs, Philip B. (1991(2000 reimp.)). Historia del diseño gráfico.. Mexico: Trillas - Mathieu Lommen (2012). The book of books : 500 years of graphic innovation. London: Thames & Hudson - Martínez-Val, Juan (2004). Comunicación en el diseño gráfico : la lógica de los mensajes visuales en diseño, publicidad e Internet. Madrid: Laberinto - Heller, Steven (2012). Cien ideas que cambiaron el diseño gráfico. Barcelona: Laberinto - Skolos, Nancy (2012). El proceso del diseño gráfico: del problema a la solución. Barcelona: Blume - Mariño Campos, Ramón (2007). Diseño de páginas web y diseño gráfico : metodologías para la implementación de sitios web y para el diseño gráfico. Vigo: Ideas propias - Costa, Joan (1989). Señalética de la señalización al diseño de programas. Barcelona: CEAC - Cossu, Matteo. (2010). Usted está aquí : diseño de señalética . Barcelona: Maomao - Costa, Joan (2007). Señalética corporativa . Barcelona : Costa Punto Com
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Sánchez Avillaneda, María del Rocío (2005). Señalética conceptos y fundamentos: una aplicación en bibliotecas.. Buenos Aires: Alfagrama

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Análise Arquitectónico 1/630G02012

Debuxo de Arquitectura/630G02002

Análise de Formas Arquitectónicas/630G02007

Análise Arquitectónico 2/630G02017

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías